

مهندس فرید امیرشقاقی عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان غربی (بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی) طرح پژوهشی مشترک ملی با عنوان "ارزیابی فنی و اجتماعی- اقتصادی واحدهای سورتینگ مکاترونیکی بزرگ مقیاس سیب درختی در استان آذربایجان غربی" را با همکاری آقایان دکتر باقر حسین پور و دکتر جلال کفاشان به ترتیب از موسسات تحقیقات اقتصادی و اجتماعی و فنی و مهندسی کشاورزی انجام دادند.

هدف از این تحقیق بررسی وضعیت صنعت سیب در استان آذربایجان غربی و چالش‌های مرتبط با پذیرش سورتینگ مکانیزه بود. سیب به عنوان یکی از محصولات کلیدی در اقتصاد کشاورزی این استان، نقش مهمی در تأمین معیشت باغداران و صادرات کشور ایفا می‌کند. با این حال، مشکلاتی نظیر کیفیت پایین محصولات، مدیریت ناکارآمد، و عدم استفاده از فناوری‌های نوین، مانع از بهبود وضعیت تولید و صادرات سیب شده است. سه فناوری وارداتی و یک فناوری داخلی غالب در استان از جنبه فنی شامل تعیین ظرفیت و بازده سورتینگ، درصد خلوص و کیفیت خط تولید و از جنبه اقتصادی توجیه هزینه و سود مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت.

از نظر تحلیل بازخورد اجتماعی، با استفاده از روش‌های تحقیق میدانی و انتخاب ۲۸۵ نفر نمونه از جامعه باغداران سیب، پرسشنامه‌ای نیمه استاندارد طراحی و متغیرهای تحقیق اندازه‌گیری و تحلیل شدند. هر سه فناوری خارجی تفاوت معنی‌داری از نظر شاخص‌های فنی با مشابه داخلی داشتند.

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که عوامل متعددی از قبیل سن، تحصیلات، اندازه باغ، میزان ریسک‌پذیری باغداران، تمایل باغداران به تغییر و ارزیابی باغداران از فایده نسبی سورتینگ بر پذیرش سورتینگ تاثیر داشتند. با توجه به نتایج حاصل از تحلیل اقتصادی، بر خلاف نظر برخی مبنی بر عدم توجیه اقتصادی، ایجاد و توسعه واحد سورتینگ در مقیاس صنعتی علاوه بر سودآوری دارای اشتغال-زائی و جذابیت تولید برای محصول نهایی در منطقه است. البته خاطر نشان می‌نماید واحد تولیدی باید انعطاف لازم جهت سورتینگ و بسته‌بندی انواع میوه مورد نیاز جامعه را داشته باشد تا بتواند با توجه به حضور صاحبان بزرگ این صنعت در کشور امکان جذب بازار فروش محصولات خود را افزایش دهد.